

Burlövs kommun

Rektorn vid Vårboskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Vårboskolan
i Burlövs kommun

Tillsyn i Vårboskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Burlövs kommun under hösten 2013.

Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Vårboskolan besöktes av Skolinspektionen den 20 och 21 november 2013.

Fakta om skolan

Vårboskolan, en grundskola med 252 elever i årskurserna 7 – 9, är centralt belägen i tätorten Arlöv i Burlövs kommun. Fram till och med läsåret 2011/12 fanns även årskurs 6 på skolan. De äldsta delarna av skolbyggnaden är från början av 1900-talet men skolan är om- och tillbyggd i flera omgångar. Skolans rektor tillträdde sin befattning i slutet av vårterminen 2012. Andelen elever i årskurs 9 som nått målen i alla ämnen har under senaste femårsperioden varierat mellan som lägst 52 procent år 2012 och som högst 69 procent året innan. Vårterminen 2013 nådde 68 procent av eleverna i årskurs 9 målen i alla ämnen. Störst måluppfyllelse nåddes vårterminen 2013 i årskurs 9 i ämnet bild med 100 procent och lägst i svenska som andraspråk med 67 procent. Näst lägst resultat hade ämnet fysik där 83 procent av eleverna nådde lägst betyget E. Vårterminen 2013 var 83 procent av eleverna behöriga till gymnasieskolans yrkesinriktade program och 76 procent till naturvetenskapligt och tekniskt program. Andelen ej behöriga var samtidigt 17 procent, en förbättring från 2012, då andelen var 24 procent men en försämring mot 2011, då den var endast 10 procent.

Helhetsbedömning

Vårboskolan genomgår för närvarande och sedan något år tillbaka stora förändringar, allt ifrån sjunkande elevunderlag med påföljande minskning av personalstyrkan till omfattande omorganisationer. Bland de senare märks övergång från ämneslag med ämnesrum för lärare till ämnesövergripande lärararbetslag och arbetsrum kring var och en av de tre årskursernas klasser. Samtidigt med dessa förändringar genomförs en omlokalisering av lektioner från ämnessalar till hemklassrum samt schemaförändringar som medfört gemensamma raster för alla klasser. Syftet, att med dessa åtgärder skapa större trygghet för eleverna och lugn i korridorerna genom effektivare tillsyn, förefaller till stora delar ha uppnåtts. Drivande bakom förändringarna har varit skolans rektor. Även ledningsorganisationen har setts över och systemet med en biträdande rektor har ersatts med tre arbetslagsledare, som ingår i en ledningsgrupp tillsammans med rektorn och en intendent. Dessa förändringar förefaller ha mottagits såväl positivt som negativt av lärarna. De har nämligen också inneburit att invanda synsätt på hur undervisning ska bedrivas har

utmanats, inte minst genom avskaffandet av den flora av nivågrupperingar som tidigare förekommit. Förändringarna har matchats med stora insatser för att skapa gemensamma synsätt och förhållningssätt till elever och undervisning, samma toleranströskel för brott mot ordningsreglerna, acceptans för ljudnivå och så vidare i klassrum och korridorer. Som exempel på sådana insatser kan nämnas handledning för lärare. Likafullt präglas utbildningen ännu av stora skillnader mellan hur lärare undervisar, bemöter elever, tillgodoser rätten till inflytande, upprätthåller studieron med mera. Spår av en tidigare skolkultur finns alltså kvar i det nya som är på gång. Ett exempel är hur olika system med målbilds- och bedömningsmatriser figurerar parallellt bland lärarna. Ytterligare spår finns kvar i form av brist på individanpassning och utmaningar. Kunskapsresultaten är svaga och visar inga otvetydiga tecken på att förbättras över tid. Skolinspektionen har i detta beslut pekat på ett antal punkter som visar att utvecklingsarbetet på Vårboskolan behöver fortsätta för att utbildningen ska svara mot kraven i skollag och läroplan.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Burlövs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 4 april 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att rektorn och lärarna klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har.
- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Enligt författningarna ska rektorn och lärarna klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har. Vidare ska lärarna enligt författningarna anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Enligt skollagen ska lärarna ge elever, som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås, ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

I den enkät till föräldrar som Skolinspektionen lät genomföra inför tillsynen uttrycks att man får dålig information om vad eleverna ska kunna. Motsvarande enkät till den pedagogiska personalen ger också den ett lågt indexvärde på frågan om eleverna förstår vad de ska kunna för att nå kunskapskraven.

Även i enkäten till elever, som gick i årskurs 9 vårterminen 2013, framkommer att många elever tycker det är svårt att veta vad de ska klara av i skolan.

I Burlövs kommuns egen enkät till elever i årskurs 7 – 9 år 2013 framkommer detta förhållande ännu tydligare, då nära en tredjedel av de svarande eleverna uppger att de inte instämmer i påståendet "Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen i de olika ämnena". Ett par intervjuade lärare uttrycker att informationen till eleverna om målen inte sker på ett enhetligt sätt på skolan, det vill säga att den inte alltid sker utifrån de nu gällande kursplanerna. Rektorn och elevhälso-teamet uttrycker samma uppfattning. Intervjuade elever i årskurs 9 uppger att lärarna informerar om målen på en ny webbplatsform men säger samtidigt att alla elever inte har tillgång till den. De uppger också att de har svårt att förstå matriserna.

Enligt elevhälso-teamet finns på Vårboskolan en tradition av nivågruppering som håller på att försvinna till förmån för individanpassning inom klassens ram. Samtidigt uppger elevhälso-teamet att lärarna inte har den variation i undervisningen som en individanpassning i klassrummet kräver. I en av de intervjuade elevgrupperna framförs uppfattningen att undervisningen kännetecknas av att alla elever i klassen gör samma sak. Intervjuade lärare pekar på svårigheter med att anpassa undervisningen, eftersom grupperna har blivit större och de uttrycker också uppfattningen att individanpassningen var enklare att genomföra när man nivågrupperade eleverna.

I en elevintervju uppges såväl att eleverna kan få mera utmanande uppgifter när de är snabbt klara med sitt arbete på lektionen som att de då kan få sluta tidigare. I den andra elevintervjun uppges att det inte är så ofta man får svårare uppgifter, eftersom läraren tycker det är svårt att undervisa när eleverna befinner sig på olika nivåer. De säger också att de ibland mest sitter tyst och väntar när de är klara med en uppgift. Dessa elever uttrycker också uppfattningen att lärarna lägger all sin energi på elever som är omotiverade och att de glömmer bort de elever som redan uppnått ett E i betyg. Eleverna säger att de då inte får mer hjälp för att komma ännu längre. Intervjuade lärare bekräftar detta förhållande och säger att de arbetar för att eleverna ska nå E. De säger att de elever som vill satsa högre än E blir förlorare. Elevhälso-teamet menar att lärarna saknar undervisningsmetoder för att få med sig elever på olika kunskapsnivå. Även i elev, personal- och föräldraenkäterna uttrycks att det råder brist på stimulerande arbetsuppgifter till alla elever. I kommunens egen elevenkät 2013

är det över hälften av svarande elever som uppger att de inte instämmer i påståendet "Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mer".

Rektorn och lärarna ska därför klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har. Vidare ska lärarna anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt ge elever, som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås, ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Författning

4 kap. 14 § andra stycket skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

3 kap. 3 § andra meningen skollagen

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt författningarna ska eleverna ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Ökat elevinflytande är ett av Burlövs kommuns prioriterade mål. Av de så kallade kvalitetskorten för Vårboskolan framgår att skollagens krav på elevinflytande är utgångspunkten men också att i resultatskedet endast inflytande över redovisningsmetoder framträder, inte över innehållet i undervisningen. Beslutet i Skolinspektionens kvalitetsgranskning vid Vårboskolan år 2013 om rätten till utbildning talar om att elevernas delaktighet i arbets- och lärandemiljö kan utvecklas. Huvudmannens svar beskriver särskilt åtgärder för delaktighet i arbetsmiljön i hemklassrummen och formellt elevinflytande genom olika råd men nämner även att rektor vid klassrumsbesök ska ha fokus på bland annat elevinflytande. Intervjuade elever uppger att de får vara med och bestämma om sådant som tidpunkten för prov och om de ska arbeta i grupp eller enskilt, däremot inte om innehållet i undervisningen. Andra intervjuade elever säger samstämmt att deras inflytande är avhängigt av vilken lärare de har. Intervjuade lärare menar att det är lätt att låta eleverna vara med och

påverka redovisningsmetoder men svårt vad gäller stoffet i undervisningen. Andra intervjuade lärare uppger att det saknas en gemensam plattform för att tillgodose elevernas inflytande över undervisningen och att alla lärare arbetar på sitt eget sätt. Rektorn bekräftar att det är stora skillnader mellan hur lärare tillgodoser elevernas rätt till inflytande och menar att detta inflytande i vissa fall är mycket litet eller saknar relevans i relation till undervisningens innehåll, även om eleverna hos samtliga lärare får vara med och diskutera redovisningsform och upplägg av ett visst arbetsområde.

Eleverna ska därför ha ett reellt inflytande på inte bara arbetssätt och arbetsformer utan även på undervisningens innehåll.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolmiljön vid skolenheten präglas av studiero.

Motivering

Enligt författningarna ska skolmiljön präglas av studiero.

Rektorn uppger i sin verksamhetsredogörelse att studieron på Vårboskolan är en stor utmaning och att den upplevs som ett problem av elever, pedagoger och föräldrar. Detta framgår också tydligt i Skolinspektionens elev-, föräldra- och personalenkäter. De intervjuade elevernas bild av studieron är splittrad: några uppger att det är lugnt på lektionerna och att studieron har förbättrats, andra talar om stök och brist på arbetsro men också att detta varierar från lektion till lektion och mellan olika lärare. Även elevhälsans personal talar om att studieron varierar och att bristande studiero upplevs som ett problem av många elever. Rektorn beskriver förhållandet som att några lärare behöver stärkas i sitt ledarskap i klassrummet för att förbättra studieron men menar samtidigt att den är god hos många lärare. Flera förbättringsinsatser har satts igång, som handledning, och andra är inplanerade, som kollegaskuggning.

Mot bakgrund av detta måste huvudman och rektor se till att skolan präglas av studiero.

Författning

Lgr 11 1 skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Särskilt stöd

Bedömning

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till alla elever som behöver det.
- Åtgärdsprogrammen ska ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skolförordningen ska skolan ge studiehandledning på modersmålet till elever som behöver det. Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Enligt uppgift från flera lärare finns det elever på Vårboskolan som har behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får det. Lärare säger sig ha anmält detta förhållande men fått beskedet att resurser saknas. Rektorn säger sig vara medveten om sitt ansvar för studiehandledningen men uppger sig uppleva svårigheter i planeringen, när samtliga modersmålslärare organisatoriskt ligger hos en annan rektor i kommunen. Rektorn uppger vidare att skolan i brist på tillgänglig modersmålslärare själv försöker hitta lärare för studiehandledning för de elever som i dag saknar detta stöd.

Ett antal åtgärdsprogram har antingen skickats in till Skolinspektionen eller förevisats under själva tillsynsbesöket. I flera fall saknas en behovsbeskrivning som bygger på en regelrätt utredning av elevens behov. Programmen beskriver i stället ett utgångsläge som snarare förefaller vara en sammanfattning av själva anledningen till att eleven alls uppmärksammas för särskilt stöd. Därmed saknas också en tydlig koppling mellan elevens behov och de åtgärder som planeras. Inte heller framgår i något åtgärdsprogram hur utfallet av insatta åtgärder ska följas upp eller utvärderas, endast en ungefärlig tidpunkt för när detta ska ske.

Elever som behöver det ska få studiehandledning på modersmålet. Åtgärdsprogrammen ska ange vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författning

5 kap. 4 § skolförordningen

3 kap. 9 § skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Burlövs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

I flera intervjuer med Vårboskolans elever uttrycker dessa att deras tillgång till den planering som från och med höstterminen 2013 ska ligga på en ny webbplattform är svåråtkomlig på grund av att de antingen själva saknar datorer och internetuppkoppling i hemmen eller att skolans datorer är för långsamma eller ur funktion. Intervjuade lärare delar elevernas uppfattning om att det är illa ställt med tillgång till utrustning så att en tidsenlig utbildning med stöd av IKT kan bedrivas på skolan, både för att det är för få tillgängliga datorer och för att uppkopplingen är dålig. Rektorn bekräftar att internetuppkopplingen inte fungerar som den ska men säger att IKT-situationen kommer att förbättras under nästa år med bland annat "en-till-en"-datorsatsning ("lärplattor") hösten 2014, vilken dock naturligtvis inte hinner komma eleverna i nuvarande årskurs 9 till del.

Eleverna ska därför ha tillgång till lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Författning

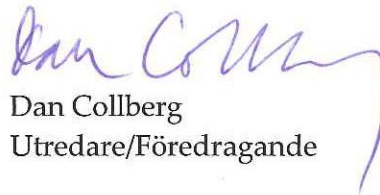
2 kap. 35 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Martin Eksath, utredare Maria Nyman och utredare Peter Sääw.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Dan Collberg
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.